

Scan natuur- en soortenbeleid Logistiek Park Moerdijk

Definitief

Provincie Noord-Brabant

Grontmij Nederland B.V.
Eindhoven, 24 september 2010

Verantwoording

Titel : Scan natuur- en soortenbeleid Logistiek Park Moerdijk

Subtitel :

Projectnummer : 280350

Referentienummer : 280350.ehv.212.R001

Revisie : 03

Datum : 24 september 2010

Auteur(s) : ing. R. van Schijndel, ir. J.A. Ettema

E-mail adres : rob.vanschijndel@grontmij.nl

Gecontroleerd door : drs. D. Gijsbers

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : ing. W.E. Wouda

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Zernikestraat 17
5612 HZ Eindhoven
Postbus 1265
5602 BG Eindhoven
T +31 40 265 12 11
F +31 40 244 37 97
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Algemeen.....	4
1.2	Doelstelling.....	4
1.3	Aanpak.....	4
1.4	Leeswijzer.....	4
2	Logistiek Park Moerdijk.....	5
2.1	Ligging van het plangebied.....	5
2.2	Beschrijving van de geplande ontwikkeling.....	6
3	Wet- en regelgeving.....	7
3.1	Inleiding.....	7
3.2	Natuurbeschermingswet.....	7
3.3	Flora- en faunawet.....	7
3.4	Natuurbeleid.....	9
4	Toetsing aan beleid en regelgeving.....	10
4.1	Algemeen.....	10
4.2	Natuurbeschermingswet.....	10
4.3	Ecologische hoofdstructuur.....	11
4.4	Groene Hoofdstructuur.....	11
4.5	Bestemmingsplan.....	12
4.6	Boswet.....	12
5	Inventarisatie natuurwaarden.....	13
5.1	Algemeen.....	13
5.2	Flora.....	13
5.3	Broedvogels.....	14
5.4	Zoogdieren.....	14
5.5	Amfibieën en reptielen.....	15
5.6	Vissen.....	16
5.7	Overige soorten.....	16
5.8	Kwalitatieve beoordeling bosjes plangebied.....	17
6	Conclusie.....	18
6.1	Resultaat.....	18
6.2	Advies.....	18

Bijlage 1: Overzicht kwalificerende soorten Natura 2000-gebieden

1 Inleiding

1.1 Algemeen

De Provincie Noord-Brabant ontwikkelt samen met de gemeente Moerdijk Logistiek Park Moerdijk (LPM). Het LPM krijgt een hoogwaardig, vernieuwend, duurzaam en innovatief karakter en moet op gebiedsniveau de noodzakelijke randvoorwaarden scheppen om te kunnen voldoen aan het gewenste energie-, milieu- en duurzaamheidsconcept. Met het bovenregionaal logistieke park wordt een dynamisch centrum van logistieke bedrijvigheid gerealiseerd. Het terrein ligt op het knooppunt van wegen, spoorwegen, vaarwegen en buisleidingen en zal als de 'Poort van Brabant' een toonbeeld vormen van een multimodaal ontsloten en duurzaam ingericht bedrijventerrein.

Om de realisering van het LPM planologisch gezien mogelijk te maken, stelt de provincie een inpassingsplan op. Ten behoeve van de besluitvorming hierover, dient gezien de omvang van het plan tevens een m.e.r.-procedure te worden doorlopen. Eén van de milieuaspecten die hierin wordt onderzocht, betreft de te verwachten invloed op aanwezige natuurwaarden.

1.2 Doelstelling

Doel van deze notitie is tweeledig. Enerzijds wordt inzichtelijk gemaakt welke natuurwaarden aanwezig zijn binnen het plangebied en in de directe omgeving. Anderzijds wordt duidelijk gemaakt wat de eventuele consequenties zijn van de geplande ontwikkelingen ten aanzien van de in het plangebied en in de directe omgeving aanwezige natuurwaarden.

1.3 Aanpak

Op 18 september 2009 is een oriënterend veldbezoek uitgevoerd om een beeld te krijgen van het plangebied en te beoordelen waar de natuurkwaliteiten in het plangebied liggen. De waarnemingen van relevante soorten, indien waargenomen tijdens het veldbezoek, zijn in dit rapport opgenomen. De aanwezige habitats zijn beoordeeld op de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten. Daarnaast zijn er indien nodig verspreidingsgegevens van bijzondere soorten opgevraagd.

In aanvulling hierop is op 11 augustus 2010 een oriënterend veldbezoek uitgevoerd in de zone ten noorden van de A17 waar voorzien is in de realisering van de zogenaamde 'interne baan', een verbindingzone ten behoeve van het goederenvervoer tussen het plangebied en het bestaande industrieterrein Moerdijk.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de specifieke kenmerken van het plangebied, voor zover relevant voor voorliggend onderzoeksrapport. In hoofdstuk 3 wordt het vigerende beleidskader beschreven, waarna in hoofdstuk 4 de inventarisatie en toetsing aan het beleid plaatsvindt. In hoofdstuk 5 wordt de inventarisatie en toetsing van soorten beschreven, gevolgd door conclusies en een advies in hoofdstuk 6.

2 Logistiek Park Moerdijk

2.1 Ligging van het plangebied

De beoogde locatie voor Logistiek Park Moerdijk is gesitueerd in de gemeente Moerdijk in de oksel tussen de snelwegen A17 en A16. De oostelijke grens van het plangebied wordt gevormd door de A16, de noordelijke grens door knooppunt Klaverpolder en de westelijke grens door de A17. De zuidgrens van het plangebied wordt gevormd door de Lapdijk, een weg op een oude dijk. Op deze dijk is opgaande beplanting in de vorm van Essen aanwezig. In de zuidwesthoek van het plangebied ligt een bosje dat vooral bestaat uit vrij jonge Essen. Verder is er in het plangebied vrijwel geen opgaande vegetatie aanwezig. Het grootste deel van het plangebied bestaat uit akkerbouwpercelen, met daartussen enkele percelen grasland. In de zone parallel aan de A16 is sprake van kleinschalige bedrijvigheid en enkele restaurants.

In het zuidwestelijke deel (ter hoogte van de Roodevaart) van het plangebied is een interne baan gesitueerd bestaande uit landbouwgrond met een intensief beheer, een boerderij met 2 stallen. De geplande interne baan doorkruist daarbij een camping met bosje omgeven door een droogstaande watergang.

Figuur 2.1 Het onderzoeksgebied

Bron: Google Earth, 2009

In het plangebied liggen tal van watervoerende sloten tussen de verschillende percelen. Deze monden uit in één grotere doorgaande waterloop (molenvliet). De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt ongeveer 216,5ha.

2.2 Beschrijving van de geplande ontwikkeling

Vaak wordt gesproken van netto en bruto omvang van bedrijfsterreinen. De bruto oppervlakte is het totale terrein met een bedrijfsbestemming. De netto oppervlakte is de bruto oppervlakte min de oppervlakte voor openbare voorzieningen, zoals wegen, groenstroken, water en dergelijke. Voor het LPM is in het Publiek Programma van Eisen vastgesteld dat de netto oppervlakte van het LPM 150 hectare bedraagt, met een afwijking van maximaal 5 % (PPvE, 2009). Het netto uitgeefbare gebied is daarmee maximaal 157,5 hectare groot. De locatie is vastgelegd in de interimstructuurvisie 2008. Daartoe heeft een uitgebreid locatieonderzoek plaatsgevonden in het bijbehorende planMER. Zoals ook beschreven in paragraaf 2.1 wordt het LPM in de noord-oostelijke hoek begrensd door de A16 en A17. Nadere begrenzingen zijn echter niet wettelijk vastgesteld. In de startnotitie (Witteveen + Bos, 2009) is gesteld dat de meeste gebruiksfuncties die op dit moment in het plangebied aanwezig zijn, zoals wegen, huizen en een plas-drasgebied niet behouden hoeven te blijven.

Foto 1: Lapdijk

Foto 2: Plangebied

De ligging van het plangebied direct nabij het bestaande industrie- en havengebied Moerdijk met de mogelijkheden voor multi-modaliteit, via de zogenaamde 'interne baan', maakt dat de locatie bijzonder geschikt is voor logistieke bedrijven. Het LPM is bestemd (PPvE, 2009) voor grootschalige logistieke bedrijven die een product ontvangen en een extra waarde er aan toevoegen (value-added logistics, kavelgrootte tenminste 5 ha). De aanvullende diensten tijdens het logistieke proces zijn bijvoorbeeld verpakken, ompakken, labelen, prijzen en assembleren. Ter ondersteuning van de logistieke bedrijven mag maximaal 5 % van de oppervlakte worden uitgegeven aan overige activiteiten. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld een wasstraat, bandenmontagebedrijf of een reparatiebedrijf. Uitgifte voor alleen kantoordoeleinden zonder ondersteunende functie is niet toegestaan (PPvE, 2009).

3 Wet- en regelgeving

3.1 Inleiding

De natuurbeschermingswetgeving in Nederland valt uiteen in gebiedsbescherming en in soortenbescherming. Gebiedsbeschermende wetgeving voorziet in bescherming van aangewezen natuurgebieden en wordt geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998. Soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet. Deze wet ziet toe op bescherming van soorten planten en dieren zowel binnen als buiten beschermde natuurgebieden. Daarnaast zijn er ook beleidsmatig beschermde gebieden en soorten.

3.2 Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 vervangt de Natuurbeschermingswet van 1968. De wet is per 1 oktober 2005 in werking getreden. In de Natuurbeschermingswet 1998 is ook de bescherming van de Speciale Beschermingszones (SBZ) op grond van de Habitat- en Vogelrichtlijn geregeld, vanaf het moment dat de gebieden zijn aangewezen door de Europese Commissie. De Natuurbeschermingswet 1998 regelt ook de bescherming van de zogenaamde Beschermde Natuurmonumenten en gebieden die de minister van LNV aanwijst ter uitvoering van internationale verplichting, zoals RAMSAR wetlands.

Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn verboden. Ook activiteiten buiten de beschermde gebieden kunnen verboden zijn, indien deze activiteiten negatieve effecten veroorzaken op de kwalificerende natuurwaarden van het gebied (externe werking). Het toetsingskader van de Natuurbeschermingswet 1998 kent de volgende procedurevarianten:

1. Er is zeker geen kans op effecten: geen vergunningplicht.
2. Er is een kans op effecten, maar zeker niet significant: vergunningaanvraag via een verslechteringstoets (art. 19f).
3. Er is een kans op significante effecten: vergunningaanvraag via passende beoordeling (art. 19d).

3.3 Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht, deze is gericht op de duurzame instandhouding van soorten. De Flora- en faunawet vervangt o.a. de Vogelwet, de Jachtwet en de soortbescherming uit de Natuurbeschermingswet. In deze wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermd. Daarnaast is een beperkt aantal plantensoorten en ongewervelden beschermd. Voor soorten die vallen onder de bescherming van de wet gelden de volgende verbodsbepalingen:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onttwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13

Het is niet toegestaan beschermde soorten planten en dieren te vervoeren, of onder zich te hebben.

Vrijstelling en ontheffing

Conform artikel 75 is het mogelijk om in bepaalde gevallen ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikelen 8 t/m 12. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora en faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3. Daarnaast zijn vogels in een aparte categorie ondergebracht.

Tabel 3.1 Indeling van beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet

tabel 1	Algemene soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen, onderhoud en beheer geldt een vrijstelling. Er hoeft voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.
tabel 2	Overige soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort).
tabel 3	Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMVB	Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt ten aanzien van deze soorten dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd waarvoor een uitgebreide toets geldt. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets: 1) er is sprake van een bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor beheer en onderhoud is wel vrijstelling mogelijk indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.
	Vogels	Vogels vormen een aparte categorie. Vogels worden vooral negatief geraakt in hun broedperiode. Voor het verstoren van nesten wordt over het algemeen geen ontheffing verleend. Buiten de broedperiode betreft bescherming van vogels vooral de vaste verblijfplaatsen van standvogels als uilen, roofvogels en zwaluwen. Die zijn jaarrond beschermd. Een ontheffingsaanvraag voor het aantasten van deze verblijfplaatsen zal getoetst worden aan de zware toets (als bij tabel 3).

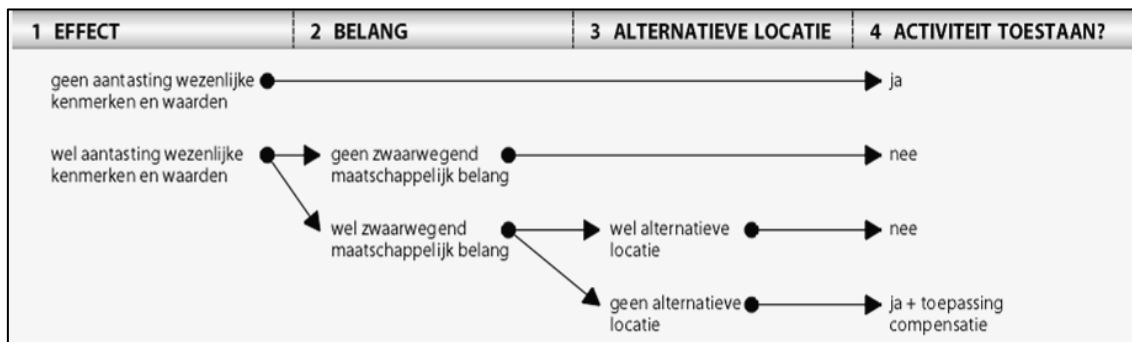
3.4 Natuurbeleid

De Nota Ruimte vervangt het Structuurschema Groene Ruimte (SGR). Deze nota geeft het beleidskader voor de duurzame ontwikkeling en een verantwoord toekomstig grondgebruik aan in het landelijke gebied, onder andere in de vorm van Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones.

De EHS is op provinciaal niveau uitgewerkt in de Groene Hoofdstructuur (GHS). De wettelijke bescherming van de EHS is geregeld via het bestemmingsplan en structuurvisies.

De afweging voor ingrepen in de EHS gaat volgens het 'nee, tenzij principe'. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven (figuur 3.1). Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS gebied dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies in kwaliteit en oppervlak dienen te worden gecompenseerd.

Figuur 3.1 Het “nee, tenzij” principe van het compensatiebeginsel

4 Toetsing aan beleid en regelgeving

4.1 Algemeen

Ingevolge de in het voorgaande hoofdstuk aangegeven wet- en regelgeving wordt getoetst welke effecten de voorgenomen ingrepen / activiteiten hebben op de aanwezige natuur- en landschapswaarden. Getoetst wordt op:

- Natuurbeschermingswet: de Europees beschermde Natura 2000 gebieden (Habitat- en Vogelrichtlijn) en beschermde natuurmonumenten;
- De Ecologische Hoofdstructuur (EHS);
- De Groene Hoofdstructuur (GHS) zoals opgenomen in de Verordening ruimte fase 1;
- Het vigerende bestemmingsplan;
- Houtopstanden die vallen onder de Boswet.

Toetsing aan beschermde soorten (Flora- en faunawet) is gekoppeld aan de inventarisatie en vindt plaats in het volgende hoofdstuk.

4.2 Natuurbeschermingswet

Het plangebied ligt op ruim een kilometer van de Natura 2000-gebieden Biesbosch en Hollands Diep (figuur 4.1). Het gedeelte van het gebied Hollands Diep dat onder de Habitatrichtlijn is aangewezen, betreft een aantal platen en gorzen op de noordoever van het Hollands Diep (voor de kwalificerende soorten en habitattypen zie bijlage 1). De Biesbosch is een belangrijk broedvogelgebied voor soorten van verruigd rietland, moeras, waterrijke gebieden en opgaand bos. Het is een belangrijk rust- en foerageergebied voor verscheidene watervogelsoorten, of dient tevens als ruigebied of pleisterplaats. Andere beschermde natuurgebieden uit de Natuurbeschermingswet 1998 liggen op minimaal acht kilometer afstand.

Figuur 4.1 Natura 2000 gebieden (geel gearceerd) binnen 4km van het plangebied

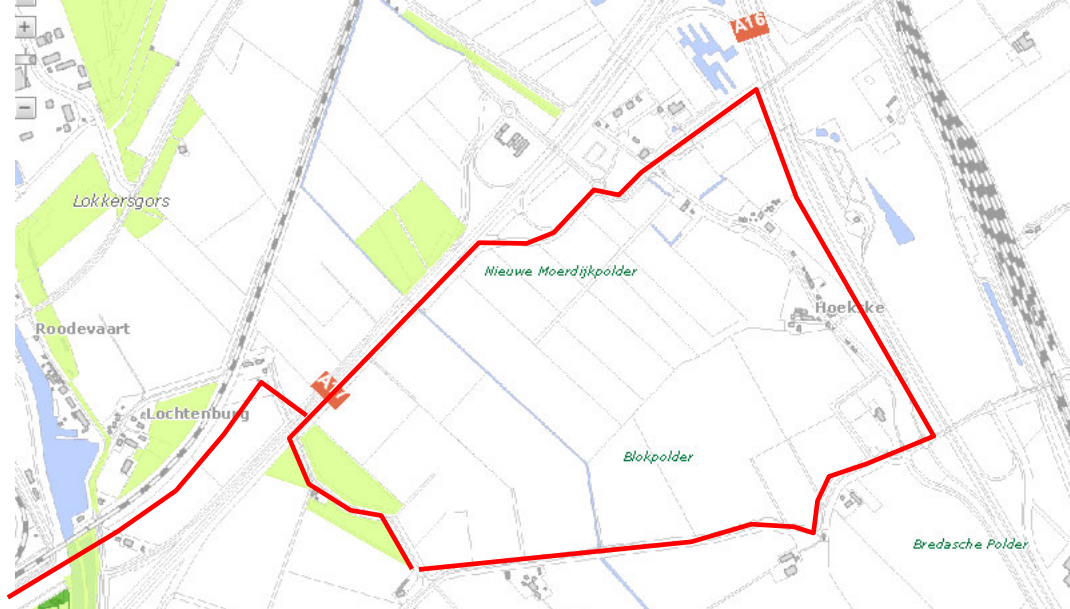

[bron <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>]

4.3 Ecologische hoofdstructuur

Het plangebied ligt deels binnen de EHS, zoals weergegeven in figuur 4.3. Mogelijk zal met de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling van het LPM negatieve effecten ontstaan op de EHS. Hiervoor geldt dat er een compensatiebeginsel uitgewerkt dient te worden volgens het zogenaamde 'nee, tenzij principe'.

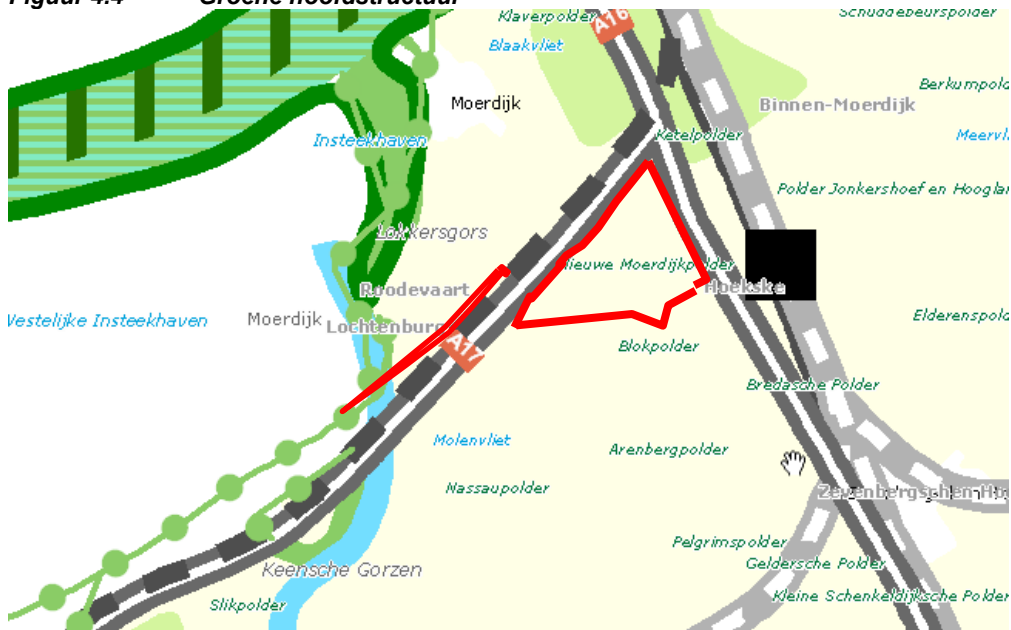
Figuur 4.3 Ligging plangebied (rode omlijning) binnen de EHS

4.4 Groene Hoofdstructuur

Het plangebied waar het LPM is voorzien maakt geen onderdeel uit van de Groene Hoofdstructuur (GHS). De zone waar de interne baan is voorzien ligt deels binnen de GHS-Natuur en AHS-Landbouw, zoals weergegeven in figuur 4.4. Voor het doorkruisen van de GHS geldt dat er een compensatiebeginsel uitgewerkt dient te worden volgens het zogenaamde 'nee, tenzij principe'.

Figuur 4.4 Groene hoofdstructuur

4.5 Bestemmingsplan

Binnen het vigerende bestemmingsplan van de gemeente Moerdijk kent het plangebied diverse bestemmingen, de bestemming “landbouw” beslaat echter het grootste deel van het plangebied. De bosjes zoals weergegeven in figuur 4.2. hebben de bestemming “Groen”.

4.6 Boswet

De in het plangebied aanwezige bosjes en laanbeplanting vallen onder de Boswet. Voor deze houtopstanden geldt dat indien er sprake is van kapwerkzaamheden van een bomenrij van meer dan 20 bomen of een houtopstand van meer dan 1000 m², een kapmelding gedaan dient te worden bij het ministerie van LNV. Daarnaast geldt de herplantingsplicht.

5 Inventarisatie natuurwaarden

5.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de inventarisatie van planten- en diersoorten binnen het plangebied en directe omgeving. Er wordt aangegeven welke volgens de Flora- en faunawet beschermd zijn. Er wordt gebruik gemaakt van gegevens van de Provincie Noord-Brabant. Een deel van deze gegevens is afkomstig van verschillende gegevensbeherende organisaties zoals stichting RAVON, SOVON, FLORON, de Vlinderstichting en de zoogdierenvereniging VZZ. Daarnaast worden relevante waarnemingen naar aanleiding van de oriënterende veldbezoeken (18 september 2009 en 11 augustus 2010) vermeld.

Per soort worden indien bekend steeds de volgende gegevens aangeduid:

- Naam Nederlandse en wetenschappelijke benaming van de soort.
- Jaar Het meest recente jaar waarin de soort daadwerkelijk is waargenomen.
- Gebiedsfunctie De functie die het gebied heeft voor de betreffende soort.
Daarbij worden onderscheiden:
 - Flora*
 - mogelijke groeiplaats;
 - groeiplaats.
 - Fauna*
 - mogelijk leefgebied;
 - leefgebied;
 - mogelijk foerageergebied;
 - foerageergebied.
- FF Beschermd soort in het kader van de Flora- en fauna wet, met bijbehorende categorie-indeling, (tabel 1, 2 of 3).

In navolging van de indeling in de Flora- en faunawet wordt er onderscheid gemaakt in diverse relevante soortgroepen, te weten planten, zoogdieren, vogels, reptielen, amfibieën, vissen en overige beschermde soorten. In deze laatste categorie zijn onder andere dagvlinders, libellen en slakken opgenomen. Bij zoogdieren wordt apart ingegaan op grondgebonden zoogdieren en vleermuizen, vanwege hun verschil in leefwijze en daarmee te verwachten effecten van de maatregelen. Er wordt per soortgroep gemotiveerd of een ontheffingsaanvraag noodzakelijk is en voor welke soorten.

5.2 Flora

Uit de meest recente gegevens van de provincie Noord-Brabant blijkt het voorkomen van de Zwanebloem en Kattedoorn in het gebied. (tabel 1 Flora- en faunawet). De Zwanebloem is aangetroffen in een sloot parallel aan de snelweg. De Kattedoorn groeit aan de rand van het bosgebiedje in het zuidelijk deel van het plangebied. Nabij dit bosje is tevens Gewone agrimonie waargenomen, deze soort is niet beschermd maar wel opgenomen op de Rode Lijst van bedreigde plantensoorten. Binnen het onderzoeksgebied zijn geen overige en strikt beschermde soorten flora aangetroffen door afwezigheid van geschikte standplaatsen. Deze kunnen dan ook worden uitgesloten. In tabel 5.2 zijn de aangetroffen beschermde planten weergegeven.

Tabel 5.1 Aangetroffen beschermde planten

Naam	Latijnse naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3	Waarnemer
Zwanebloem	<i>Butomus umbellatus</i>	2002	Groeiplaats	X			Provincie
Kattedoorn	<i>Campanula rotundifolia</i>	2002	Groeiplaats	X			Provincie

Toelichting

Plantensoorten uit tabel 1 van de Flora- en faunawet komen in Nederland algemeen tot zeer algemeen voor. Met het van kracht worden van de AMVB art. 75 van de Flora- en faunawet geldt voor de tabel 1 soorten (Kattedoorn en Zwanebloem) ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling.

5.3 Broedvogels

Het plangebied van het LPM is in 2003 door de Provincie Noord-Brabant geïnventariseerd op de aanwezigheid van broedvogels. Gezien het landgebruik dat naar verwachting sinds 2003 niet ingrijpend is gewijzigd, geven deze waarnemingen nog steeds een goed beeld van de in het plangebied aanwezige vogelsoorten. Het gebied tussen Moerdijk en Lage Zwaluwe is een belangrijk overwinteringsgebied voor wintervogels, met name voor ganzen. In 2008 en 2009 zijn door de provincie wintervogeltellingen uitgevoerd in het plangebied.

Binnen het plangebied zijn tijdens de inventarisaties in 2003 diverse karakteristieke soorten voor natte of open agrarische gebieden aangetroffen, waaronder; Blauwborst, Bosrietzanger, Buizerd, Kneu, Patrijs, Spotvogel en Veldleeuwerik. Ter hoogte van de Roodevaart wordt de geplande interne baan gekenmerkt door rietkragen en wilgenstruweel en daarmee de aanwezigheid van diverse soorten oever- en watervogels. Daarnaast zijn in het bosje ter hoogte van de camping aan de noordzijde van de A17 aanwijzingen voor de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en foerageergebied van de Ransuil. Mogelijk bevindt zich hier ook een vaste rust- en verblijfplaats en een foerageergebied van de Buizerd. In 2003 is een broedgeval van de Buizerd vastgesteld in het bosje in het zuidelijk deel van het plangebied nabij de Lapdijk en in het bosje ten noorden van de A17.

Tabel 5.2 Beschermde vogelsoorten

Naam	Latijnse naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3	Bron
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	2003	Broedgeval			X	Provincie
Ransuil	<i>Asio otus</i>	2010	Mogelijk leefgebied			x	Grontmij B.V.

De vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten zijn jaarrond beschermd. Indien de boom, of de omliggende bomen gekapt worden dient een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. Ook wanneer er sprake is van verstoring of aantasting van het omliggende (foerageer) gebied waardoor de broedplaats ongeschikt wordt dient een ontheffing aangevraagd te worden. Voor de overige vogelsoorten geldt dat deze enkel beschermd zijn tijdens het broedseizoen (ongeveer 15 maart tot ongeveer 15 juli).

5.4 Zoogdieren

Het plangebied is in 2007 door de Provincie Noord-Brabant onderzocht op de aanwezigheid van beschermde zoogdieren. Daarnaast is een aangrenzend gebied aan de oostzijde van de A16 in 2005 door de VZZ onderzocht op de aanwezigheid van beschermde zoogdieren.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens deze inventarisaties zijn in het plangebied zelf enkele waarnemingen gedaan van de Aardmuis en Bosmuis. In het gebied ten oosten van de A16 zijn verder nog diverse algemene soorten waargenomen die ook in het plangebied verwacht mogen worden zoals Haas, Konijn, Dwergmuis, Huisspitsmuis en Mol. Tijdens het onderzoek van de VZZ in 2005 zijn sporen aangetroffen van de Bunzing of Steenmarter (dit onderscheid valt niet te maken aan de hand van sporen).

Tabel 5.3 **Beschermde zoogdiersoorten**

Naam	Latijnse naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3	Bron
Steenmarter	Martes Foina	2003	Mogelijk leefgebied	X			VZZ

Voor algemeen beschermde zoogdieren geldt een vrijstelling van ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet bij het uitvoeren van ruimtelijke ontwikkelingen. De Steenmarter is opgenomen in tabel 2 van de Flora- en faunawet. Voor soorten uit tabel 2 van de Flora- en faunawet kan gewerkt worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een dergelijke gedragscode geldt een ontheffingsaanvraag indien verbodsbepalingen uit de flora- en faunawet overtreden worden.

Uit navraag bij de VZZ is duidelijk geworden dat er nog geen waarnemingen gedaan zijn van de Steenmarter in Moerdijk. De soort is echter de laatste jaren bezig met een sterke opmars vanuit het zuidoosten van Noord-Brabant. In 2006 is de soort waargenomen bij Made. Het is dus niet uit te sluiten dat de aangetroffen sporen daadwerkelijk van de Steenmarter afkomstig waren. De waarneming van de sporen zijn gedaan in het gebied aan de andere zijde van de A16, het is echter niet uit te sluiten dat de Steenmarter deze snelweg is gepasseerd en zich in het plangebied ophoudt.

Vleermuizen

Het plangebied is in 2003 door de Provincie Noord-Brabant onderzocht op de aanwezigheid van vleermuizen. Tijdens dit onderzoek zijn drie soorten vleermuizen waargenomen.

Tabel 5.4 **Beschermde vleermuizen**

Naam	Latijnse naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3	Bron
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	2003	Leefgebied			X	Provincie
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	2003	Leefgebied			X	Provincie
Grootoorvleermuis spec.	<i>Plecotus spec.</i>	2003	Leefgebied			X	Provincie

De Gewone dwergvleermuis is in grotere aantallen waargenomen aan de Lapdijk. Deze soort gebruikt de laanbeplanting als migratieroute en foerageergebied. Er is daarnaast 1 waarneming van een Grootoorvleermuis en 1 waarneming van een Ruige dwergvleermuis gedaan, beide nabij de Lapdijk. Er zijn met het onderzoek in 2003 geen vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen binnen de aanwezige geschikte bomen of gebouwen in het plangebied, echter is het uitgevoerd onderzoek inmiddels 7 jaar oud en dient geactualiseerd te worden.

De aanwezige Essen langs de oprijlaan van de camping, ter hoogte van de geplande interne baan, zijn geschikte bomen voor verblijfplaatsen van vleermuizen.

Alle soorten vleermuizen zijn opgenomen in tabel 3 van de Flora- en faunawet. Indien de bomen aan de Lapdijk gekapt worden dient een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. Met voornemens voor kapwerkzaamheden van bomen dient er conform richtlijnen vleermuisprotocol een inventarisatie uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van vaste rust en verblijfplaatsen van vleermuizen.

5.5 Amfibieën en reptielen

De provincie Noord-Brabant heeft het plangebied en de ruime omgeving daarvan in de periode 2003-2007 onderzocht op de aanwezigheid van amfibieën en reptielen. Tijdens deze inventarisatie zijn geen reptielen aangetroffen. De waargenomen amfibieën tijdens dit onderzoek zijn opgenomen in tabel 5.5.

Tabel 5.5 **Beschermde amfibieën**

Naam	Latijnse naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3	Bron
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	2003	Leefgebied	X			Provincie
Groene kikker onbepaald	<i>Rana spp.</i>	2006	Leefgebied				Provincie
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	2005	Leefgebied	X			Provincie
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	2005	Leefgebied	X			Provincie
Rugstreeppad	<i>Bufo calamita</i>	2007	Mogelijk leefgebied			X	Provincie

De aangetroffen Bruine kikker, Kleine watersalamander en Gewone pad zijn algemeen beschermde amfibieën waarvoor bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling geldt van ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet. Groene kikker onbepaald betekent dat niet is bepaald om welke soort groene kikker het hier gaat. In Nederland komen drie soorten groene kikkers voor, de Bastaardkikker, Meerkikker en Poelkikker. De eerste twee zijn beiden algemeen voorkomende soorten in Nederland, waarvoor een vrijstelling geldt. De Poelkikker is echter opgenomen in tabel 3 van de flora- en faunawet. Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen (>1995) van deze soort bekend. Daardoor is niet uit te sluiten dat de Poelkikker in het plangebied voorkomt. Voor het tracé van de geplande interne baan geldt het verouderde zwembad van de camping na mogelijk een voortplantingswater vormt voor de Rugstreeppad en/of Poelkikker.

De Rugstreeppad is waargenomen aan de rand van het plangebied. Deze soort is vrij mobiel en komt meestal voor in dynamische pioniermilieus zoals zanddepots en recent opgespoten terreinen. Het is niet uit te sluiten dat de Rugstreeppad naast het zwembad ook mogelijk binnen het plangebied voorkomt. Indien de Poelkikker of de Rugstreeppad binnen het plangebied wordt aangetroffen en de functionaliteit van het leefgebied niet gegarandeerd kan blijven met de voorgenomen ingreep dan geldt een ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet.

5.6 Vissen

De aanwezige waterlopen in het plangebied en omgeving zijn in 2003 en 2007 bemonsterd door de provincie Noord-Brabant. Tijdens deze inventarisaties zijn in totaal 19 soorten vissen aangetroffen. Hiervan zijn 3 soorten beschermd volgens de Flora- en faunawet. De waarnemingen van de beschermde soorten zijn niet in het plangebied zelf gedaan, maar wel aan de randen daarvan. Omdat niet uit de gegevens kan worden opgemaakt op welke wijze het plangebied onderzocht is kan niet worden uitgesloten dat de bovengenoemde soorten in het plangebied voorkomen. In tabel 5.6 zijn de aangetroffen beschermde vissoorten in 2003 en 2007 weergegeven.

Tabel 5.6 **Beschermde vissen**

Naam	Latijnse naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3	Bron
Kleine modderkruiper	<i>Cobitis taenia</i>	2003/2007	Leefgebied	X			Provincie
Grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>	2003/2007	Leefgebied			X	Provincie
Bittervoorn	<i>Rhodeus amarus</i>	2003/2007	Leefgebied			X	Provincie

De Kleine modderkruiper is opgenomen in tabel 2 van de Flora- en faunawet, voor deze soort mag gewerkt worden volgens een goedgekeurde gedragscode, indien dat niet mogelijk is dient een ontheffing aangevraagd te worden. Voor de Grote modderkruiper en Bittervoorn dient een ontheffing aangevraagd te worden indien sprake is van aantasting van de functioneel van het leefgebied van deze soorten.

5.7 Overige soorten

Het plangebied is onderzocht op overige beschermde soorten zoals insecten en weekdieren, deze zijn echter niet aangetroffen. Er worden geen overige beschermde soorten in het plangebied verwacht.

5.8 Kwalitatieve beoordeling bosjes plangebied

Tegen het plangebied van het LPM aan liggen twee bosjes. Aan de Lapdijk ligt een smal bosje dat aansluit op de laanbeplanting van de Lapdijk (foto 3). Deze laanbeplanting bestaat uit vrij oude Essen. Het bosje bestaat uit vrij jonge Essen met een redelijk goed ontwikkelde struiklaag waarin Vlier domineert. Het bosje is met name van belang voor broedvogels, kleine zoogdieren, amfibieën en vleermuizen.

Het tweede bosje in het plangebied ligt ten noorden van de A17 (foto 4). Het betreft een vrij jong aangeplant bos waarin Populier en Es domineren. De struik- en kruidlaag is slecht ontwikkeld, de ondergroei bestaat voornamelijk uit Els. Het bosje heeft met name waarde voor broedvogels, kleine zoogdieren, amfibieën en vleermuizen.

Foto 3: Bosje aan de Lapdijk

Foto 4: Bosje aan de A17

6 Conclusie

6.1 Resultaat

Op grond van de beschikbare inventarisaties en verspreidingsgegevens, aangevuld met het veldbezoek kan het volgende worden geconcludeerd:

- Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een gebied dat beschermd is onder de Natuurbeschermingswet 1998. de meest nabij gelegen (ruim 1 km) Natura 2000-gebieden zijn Hollands Diep en de Biesbosch;
- Het plangebied ligt deels binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS);
- Het plangebied ligt deels binnen de GHS-Natuur en AHS-Landbouw;
- De Boswet is van toepassing op de aanwezige laanbeplanting aan de Lapdijk, het bosje dat daar aan grenst, evenals het bosje aangrenzend aan de camping ten noorden van de A17;
- De in het plangebied aanwezige bosjes zijn in het vigerende bestemmingsplan van de gemeente Moerdijk bestemd als "Groen";
- In het plangebied komen twee beschermde plantensoorten voor, de Zwanebloem en Katte-doorn, beide soorten zijn opgenomen in tabel 1 van de Flora- en faunawet. Voor soorten uit tabel 1 geldt een vrijstelling van ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet;
- Verspreid over het plangebied zijn diverse algemeen voorkomende broedvogels waargenomen. In het zuidelijk gelegen bosje bevindt zich een vaste rust- en verblijfplaats van de Bui-zerd; Daarnaast zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van een leefgebied voor de Bui-zerd en Ransuil op een deel van de interne baan, evenals de aanwezigheid van jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen;
- Het plangebied vormt mogelijk een leefgebied voor de Steenmarter. Deze soort is opgenomen in tabel 2 van de Flora- en faunawet. Voor deze soort geldt dat gewerkt dient te worden volgens een goedgekeurde gedragscode;
- De Lapdijk wordt gebruikt als migratieroute voor vleermuizen. De aanwezige oudere bomen zijn geschikt als vaste rust- of verblijfplaats voor vleermuizen, evenals in de essen langs de oprijlaan van de camping. Het bosje ter hoogte van de camping wordt door de Gewone dwergvleermuis gebruikt als foerageergebied;
- In het plangebied komen 3 algemeen (Gewone pad, Kleine watersalamander en Bruine kikker) en mogelijk 2 zwaar beschermde (Poelkikker en Rugstreeppad) amfibieënsoorten voor;
- In het plangebied komen mogelijk 1 beschermde (Kleine modderkruiper) en 2 zwaar beschermde vissoorten voor (Grote modderkruiper en Bittervoorn);
- In het plangebied zijn overige beschermde soorten uitgesloten door gebrek aan geschikt leefgebied.

6.2 Advies

Ten behoeve van de verdere planontwikkeling met betrekking tot Logistiek Park Moerdijk binnen de huidige onderzoeksgrenzen dienen de volgende stappen doorlopen te worden:

- Aangezien de voorgenomen ontwikkeling mogelijk significant negatieve effecten heeft op nabijgelegen Natura 2000-gebieden dienen deze effecten nader onderzocht te worden middels een verstoring- of verslechteringstoets of passende beoordeling;
- Aangezien de voorgenomen ingreep mogelijk een negatief effect heeft op de aanwezige EHS langs de lapdijk, dient hiervoor het compensatiebeginsel uitgewerkt te worden volgens het "Nee-tenzij" principe;

- Aangezien de voorgenomen ingreep mogelijk een negatief effect heeft op de aanwezige GHS ter plaatse van het tracé interne baan, dient hiervoor het compensatiebeginsel uitgewerkt te worden volgens het “Nee-tenzij” principe;
- Men dient bij de uitvoering in het broedseizoen rekening te houden met de aanwezigheid van broedvogels (+/- 15 maart tot +/- 15 juli). Ruimtelijke ingrepen dienen in principe buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd, zodat een overtreding van de Flora- en faunawet wordt voorkomen;
- Het strekt tot aanbeveling om in de periode tussen februari en april 3 controlemomenten conform SOVON methodiek te hanteren om de aanwezigheid van Ransuil- en Buizerdterritoria vast te stellen in het bosje aangrenzend aan de camping ten noorden van de A17. Daarnaast dienen vaste verblijfplaatsen van beide soorten te worden vastgesteld;
- Er dient getracht te worden verstoring en vernietiging van het leefgebied van de Buizerd (bosje aan Lapdijk) te beperken zodat geen verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. Indien dit wel het geval is dient een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden.
- Voor de Steenmarter dient een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden conform een goedgekeurde gedragscode.
- Indien bomen aan de Lapdijk gekapt worden dient het compensatiebeginsel volgens het “nee-tenzij” principe uitgewerkt te worden om de effecten op de migratieroute van de Gewone dwergvleermuis in beeld te brengen. Daarnaast dienen deze bomen onderzocht te worden op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen. Mogelijk bevinden zich vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in de Essen langs de oprijlaan van de camping in de zone ten noorden van de A17 waar de interne baan is geprojecteerd. Er dient conform vleermuisprotocol met 3 controlemomenten (april- september) vastgesteld te worden of sprake is van aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen en migratieroutes. Vaste verblijfplaatsen en migratieroutes van vleermuizen zijn strikt beschermd vanuit bijlage IV, Europese Habitatrichtlijn. Indien negatieve effecten op de beschermde elementen ontstaan, dan geldt een ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet;
- Het plangebied van het LPM en het verouderde zwembad op de camping aan de noordzijde van de A17 (tracé interne baan) vormen geschikt voortplantingswateren voor de Rugstreeppad en Poelkikker. Beide soorten zijn strikt beschermd vanuit bijlage IV, Habitatrichtlijn. Aanwezigheid van beide soorten dient vastgesteld te worden conform RAVON methodiek in 4 controlemomenten tussen eind april en juli;
- De in het plangebied aanwezige waterlopen dienen onderzocht te worden op de aanwezigheid van beschermde vissoorten;
- Indien beschermde vissen of amfibieën worden aangetroffen dient het compensatiebeginsel volgens het “nee-tenzij” principe uitgewerkt te worden om de effecten op de aangetroffen beschermde soorten in beeld te brengen;
- Indien uit de uitwerking van het compensatiebeginsel blijkt dat verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet overtreden worden dan geldt een ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet.

Bijlage 1

Overzicht kwalificerende soorten Natura 2000-gebieden

Kwalificerende soorten en habitattypen Hollands Diep

Habitattypen (habitatrichtlijn)

- H6430 Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones
- H91E0 *Bossen op alluviale grond met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)

Habitatsoorten (habitatrichtlijn)

- H1095 Zeeprik
- H1099 Rivierprik
- H1102 Elft
- H1103 Fint
- H1106 Zalm
- H1340 *Noordse woelmuis

Broedvogels (vogelrichtlijn)

- A034 Lepelaar
- A041 Kolgans
- A043 Grauwe gans
- A045 Brandgans
- A050 Smient
- A051 Krakeend
- A053 Wilde eend
- A061 Kuifeend

Kwalificerende soorten en habitattypen Biesbosch

Habitattypen (habitatrichtlijn)

- H3260 Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het *Ranunculion fluitantis* en het *Callitricho-Batrachion*.
- H3270 Rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het *Chenopodion rubri p.p.* en *Bidention p.p.*
- H6120 *Kalkminnend grasland op dorre zandbodem.
- H6430 Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones.
- H6510 Laaggelegen schraal hooiland (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*).
- H91E0 *Bossen op alluviale grond met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae).

Habitatsoorten (habitatrichtlijn)

- H1095 Zeeprik
- H1099 Rivierprik
- H1102 Elft
- H1103 Fint
- H1106 Zalm
- H1134 Bittervoorn
- H1145 Grote modderkruiper
- H1149 Kleine modderkruiper
- H1163 Rivierdonderpad
- H1318 Meervleermuis
- H1337 Bever
- H1340 *Noordse woelmuis
- H1387 Tonghaarmuts

Broedvogels (vogelrichtlijn)

- A021 Roerdomp
- A027 Grote zilverreiger
- A034 Lepelaar
- A037 Kleine zwaan
- A045 Brandgans
- A068 Nonnetje
- A075 Zeearend
- A081 Bruine kiekendief
- A094 Visarend
- A119 Porseleinhoen
- A229 IJsvogel
- A272 Blauwborst

Niet-broedvogels (vogelrichtlijn)

- A005 Fuut
- A017 Aalscholver
- A041 Kolgans
- A043 Grauwe gans
- A050 Smient
- A051 Krakeend
- A052 Wintertaling
- A053 Wilde eend
- A054 Pijlstaart
- A056 Slobeend
- A059 Tafeleend
- A061 Kuifeend
- A070 Grote zaagbek
- A125 Meerkoet
- A156 Grutto
- A292 Snor
- A295 Rietzanger